

De fractie van GrienLinks,
t.a.v. dhr. J. Knol

Leeuwarden, 23 november 2021

Verzonden, **30 NOV. 2021**

Ons kenmerk : 01931151
Afd./Opgave : Omgevingszaken
Behandeld door : Team Groene Regelgeving / (058) 292 89 95 of wnb@fryslan.frl
Uw kenmerk : --
Bijlage(n) : --

Onderwerp : beantwoording schriftelijke vragen over Vergunningen voor uitbreiden
boerderijen bij natuurgebieden

Geachte heer Knol,

Uw schriftelijke vragen op grond van artikel 42 van het Reglement van Orde, binnengekomen op 28 oktober 2021, beantwoorden wij als volgt.

Inleiding:

Uit onderzoek van de NRC¹ blijkt dat honderden boeren in Nederland toestemming hebben gekregen om hun veestapel uit te breiden. Veel van deze bedrijven liggen in de buurt van natuurgebieden. Boeren in de buurt van Natura2000 gebieden mogen alleen uitbreiden als de stikstofdepositie in de natuurgebieden niet toeneemt. Het blijkt dat bedrijven kunnen uitbreiden als intern wordt gesaldeerd. Dat betekent onder meer dat de veestapel groter mag worden als door technische maatregelen de uitstoot van stikstof vanuit een stal wordt tegen gegaan. Uit het onderzoek van de NRC blijkt dat uitgegaan is van een te optimistische inschatting van de effecten van de door de boeren genomen technische maatregelen. Er lijkt sprake te zijn van een toegestane uitbreiding van de veestapel, zonder dat daar feitelijke stikstofruimte voor beschikbaar is. Naar aanleiding van het artikel in de NRC stelt de fractie van GrienLinks de volgende vragen:

¹ Honderden veehouderijen bij natuurgebieden mogen toch uitbreiden - NRC

Vraag 1:

Hoeveel vergunningen in het kader van de Natuurbeschermingswet zijn er sinds mei 2019 verstrekt aan agrarische bedrijven?

Antwoord vraag 1:

We hebben sinds de uitspraak 31 vergunningen verleend en 84 positieve weigeringen afgegeven. Daarnaast hebben we circa 55 vvgb's (verklaringen van geen bedenkingen; het toestemmingsbesluit wordt dan verleend door de gemeente) verstrekt, waarvan circa 25 een positieve weigering betrof. Ons zaakstelsel heeft niet de mogelijkheid om exacte aantallen per sector te geven, de ervaring leert dat circa 80% procent van onze zaken een agrarische bedrijf betreft.

Vraag 2:

Hoeveel van deze bedrijven liggen daarbij in de omgeving en/of beïnvloedingsfeer van een Natura2000 gebied?

Antwoord vraag 2:

Het rekenprogramma AERIUS kent op dit moment geen afstandsgrens, er wordt onbepaald doorgerend, en er zijn een aanzienlijk aantal stikstofgevoelige gebieden in Fryslân gelegen. Hierdoor is effect op omliggende Natura 2000 al snel aan de orde voor projecten met stikstofuitstoot, dit geldt dus voor alle hierboven vermelde bedrijven.

Vraag 3:

Bij hoeveel van deze bedrijven is er sprake geweest van een uitbreiding van de veestapel, waarbij door middel van 'intern salderen' stikstofruimte is gecreëerd en benut voor vergunningverlening?

Antwoord vraag 3:

Van de bij vraag 1 genoemde 170 dossiers ging het in 167 zaken om intern salderen. Ons zaakstelsel kan niet laten zien bij welke zaken het gaat om een uitbreiding in dieraantallen. Bij intern salderen wordt geen stikstofruimte gecreëerd maar door bijvoorbeeld het toepassen van emissie reducerende technieken is het mogelijk om de activiteiten uit te breiden binnen de bestaande rechten.

Vraag 4:

Bij de berekeningen voor bijvoorbeeld luchtwassers en stalvloersystemen wordt uitgegaan van een afname van de stikstofuitstoot en daarmee een beperkingen van de stikstofdepositie. Wie levert de informatie voor de reductie van de emissies aan en hoe zijn en worden deze gegevens over de verwachte reductie geverifieerd en gekalibreerd?

Antwoord vraag 4:

Voor berekeningen wordt gebruikgemaakt van het wettelijk voorgeschreven rekenprogramma AERIUS Calculator. De informatie over de reductie van de emissies wordt gebaseerd op de RAV-code, behorend bij het des betreffende stalsysteem. De RAV valt onder de verantwoordelijkheid van de rijksoverheid. De RAV wordt regelmatig geactualiseerd, bijvoorbeeld als nieuwe stalsystemen beschikbaar zijn. Wijzigingen van de RAV worden door deskundigen van de Technische Advies Pool ('TAP') op volledigheid en juistheid beoordeeld. Over de samenstelling van de TAP kunt u meer informatie lezen op de website van het RVO. Daarnaast worden de fabrikanten van huisvestingssystemen geconsulteerd. Waarborging van de onafhankelijkheid van het onderzoek ligt bij de rijksoverheid. Voor meer informatie verwijzen wij naar de website van InfoMil, waar een uitgebreide omschrijving staat over het vaststellen van emissiefactoren.

De uitvoering van een RAV-code is vastgesteld in een stalbeschrijving die gekoppeld is aan een zogenaamd Bodem, Wateren Landelijkgebied ('BWL') nummer. De vergunninghouder dient het systeem uit te voeren op basis van de stalbeschrijving. In de vergunningen wordt niet vastgelegd hoe de stikstof uitstoot wordt gemeten. Dit is ook geen afwegingskader om wel of niet een vergunning te kunnen verlenen. Door het RIVM wordt daarnaast landelijk gemonitord wat de daadwerkelijke effecten zijn van stikstofdepositie in en rondom een Natura 2000-gebied.

Vraag 5:

Zijn de gegevens over de reductie van de emissies door de toegepaste technieken (zoals luchtwassers en vloersystemen) door een onafhankelijke instantie bepaald en zo ja, welke instantie voert deze metingen uit? Vindt ook monitoring plaats en zo ja, wie verzorgt de monitoring en de rapportage van de meetgegevens?

Antwoord vraag 5:

Zie het antwoord op vraag 4.

Vraag 6:

Zijn er afwijkingen geconstateerd tussen de door de fabrikanten aangeleverde informatie over de reductie van de stikstofemissie en de feitelijk gemeten situatie? Zo ja, welke maatregelen neemt u om te voorkomen dat de stikstofemissie toeneemt tot een niveau boven de vergunde waarde?

Antwoord vraag 6:

Er zullen altijd onzekerheidsmarges in emissiefactoren zijn. Het rendement van emissie reducerende techniek wordt in praktijkstallen beoordeeld bij goed gebruik van die techniek. In dat geval is er volgens de WUR sprake van een onzekerheidsmarge van circa 15 tot 30%, bijvoorbeeld als gevolg van bedrijfsspecifiek voer- en ventilatiemanagement. Als er duidelijke aanwijzingen zijn dat een emissiefactor onjuist is, wordt nader onderzoek gedaan dat kan leiden tot aanpassing van de emissiefactor. Minister Schouten heeft een onderzoek aangekondigd, naar de praktijk van omgaan met techniek, en verwacht wordt dat de resultaten daar eind 2021 van beschikbaar komen.

Toezicht en handhaving is belegd bij de FUMO. De FUMO controleert o.a. de dieraantallen en het stalsysteem. Er worden geen metingen uitgevoerd om de feitelijke emissie vast te stellen.

Indien er niet voldaan wordt aan de vergunningvoorschriften, kan handhavend worden opgetreden. Hierbij wordt de Landelijke Handhavingsstrategie toegepast.

Vraag 7:

Vindt er controle plaats van de feitelijke situatie? Zo ja, hoe vaak vinden deze controles plaats en wat zijn de resultaten van deze controles?

Antwoord vraag 7:

Toezicht en handhaving is belegd bij de FUMO. Zij voeren dit uit conform opdracht. Een deel van de opdracht bestaat uit controles van de verleende Wet natuurbeschermingsvergunning bij agrarische bedrijven. In 2021 stond op de planning om ongeveer 80 bedrijven te bezoeken.

Uit de controles van de feitelijke situatie blijkt tot nu toe dat er feitelijk minder dieren aanwezig zijn dan vergund en dat voldaan wordt aan de vergunde huisvestingssystemen.

Vraag 8:

Indien er hogere emissies plaatsvinden dan vergund is, wordt dan handhavend opgetreden en zo nee, waarom niet? Zo ja, welke maatregelen neem u dan?

Antwoord vraag 8:

Zie het antwoord op vraag 6.

Vraag 9:

Deelt het college van GS de mening van GrienLinks dat een verhoging van de stikstofemissie van bedrijven binnen de beïnvloedingssfeer van Natura2000 gebieden (waarin sprake is van stikstofgevoelige natuur) niet wenselijk is en zelfs niet wettelijk is toegestaan?

Antwoord vraag 9:

Wij zijn van mening dat een toename in stikstofdepositie binnen de beïnvloedingssfeer van Natura 2000-gebieden niet wenselijk is. Dit is wettelijk niet toegestaan, tenzij kan worden aangetoond dat dit niet leidt tot de aantasten van de natuurlijke kenmerken van een gebied.

Vraag 10:

Wat is het doel van de natuurbeschermingswet en hoe past u deze wet toe om de natuurwaarden actief te beschermen en te bevorderen? Welke beleid voert u hierbij en welke formatie is hiervoor binnen de dienst beschikbaar?

Antwoord vraag 10:

De Wet natuurbescherming voorziet in een wettelijk kader voor de bescherming van natuurgebieden, dier- en plantensoorten en houtopstanden. Een belangrijk deel van de in de wet opgenomen regels strekt tot omzetting van de internationale verplichtingen op het vlak van bescherming van de biologische diversiteit, in het bijzonder de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn.

De uitvoering van de Wet natuurbescherming is bij de provincies belegd. Hieronder valt de bescherming van natuurgebieden, bescherming van dier- en plantensoorten, schadebestrijding en behoud van houtopstanden. Voor een aantal specifieke taken, waaronder bv. delfstoffenwinning of de aanleg van een autosnelweg, is het Rijk bevoegd.

Daarnaast heeft de provincie de rol van toezichthouder en handhaver. De provincie controleert het naleven van de wet (toezicht) en het nakomen van voorwaarden die opgelegd zijn in een vergunning of ontheffing (handhaving). De uitvoering hiervan wordt gedaan door de FUMO. Er wordt samengewerkt met terrein beherende organisaties en de politie.

Het beleid is vastgelegd in de Omgevingsvisie, welke is vastgesteld door Provinciale Staten. Hierin zijn voor het thema 'Natuur beschermen en ontwikkelen' de volgende doelen opgenomen:

- Realisatie van het Friese deel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en het realiseren van de instandhouding- en uitbreidingsdoelstellingen van de Natura 2000 gebieden. Bescherming van het areaal en de kwaliteiten van het natuurnetwerk.
- Natuurwaarden in het agrarische gebied behouden en herstellen. Realisatie van vitale weidevogelpopulaties in Fryslân, waarbij de Grutto als gidssoort fungeert (streven: 10.000 broedparen in 2020).
- Jaarlijkse vermindering van gewasschade door ganzen, in combinatie met instandhouding van ganzensoorten.
- Gebieden waar het echt stil is, blijven stil. Gebieden met volop duisternis, blijven donker.

Voor het actief beschermen en bevorderen van de natuurwaarden, met het bijbehorende beleid vraagt u naar de beschikbare formatie. Hiervoor is in totaal 28,5 FTE beschikbaar. Naast het beleid voert de provincie ook vergunningverlening en toezicht uit van de Wet natuurbescherming. Daarvoor is binnen de dienst ook formatie beschikbaar.

Vraag 11:

Welke KPI's hanteert u hierbij en hoe worden deze gemeten en gemonitord?

Antwoord vraag 11:

De KPI's die wij hanteren zijn voornamelijk opgenomen in de begroting. Dit betreft bijvoorbeeld de realisatie van het aantal hectares NNN, zowel verwerving als inrichting; het aantal uitgevoerde maatregelen uit de Natura 2000 beheerplannen; het aantal grutto broedparen; de gewasschade door ganzen en het percentage te herstellen oppervlakte natuurherstel stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden. Deels wordt dit zelf bijgehouden (bijvoorbeeld aantal hectares en uitgevoerde maatregelen) en deels vindt hier monitoring op volgens landelijk afgesproken indicatoren. M.b.t. de Natura 2000 en stikstof wordt momenteel de monitoring verder uitgewerkt en is het beeld dat hiervoor meerdere indicatoren worden afgesproken waarop vervolgens gemonitord moet worden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

R.E. Bouius Riemersma, MBA MCM, secretaris